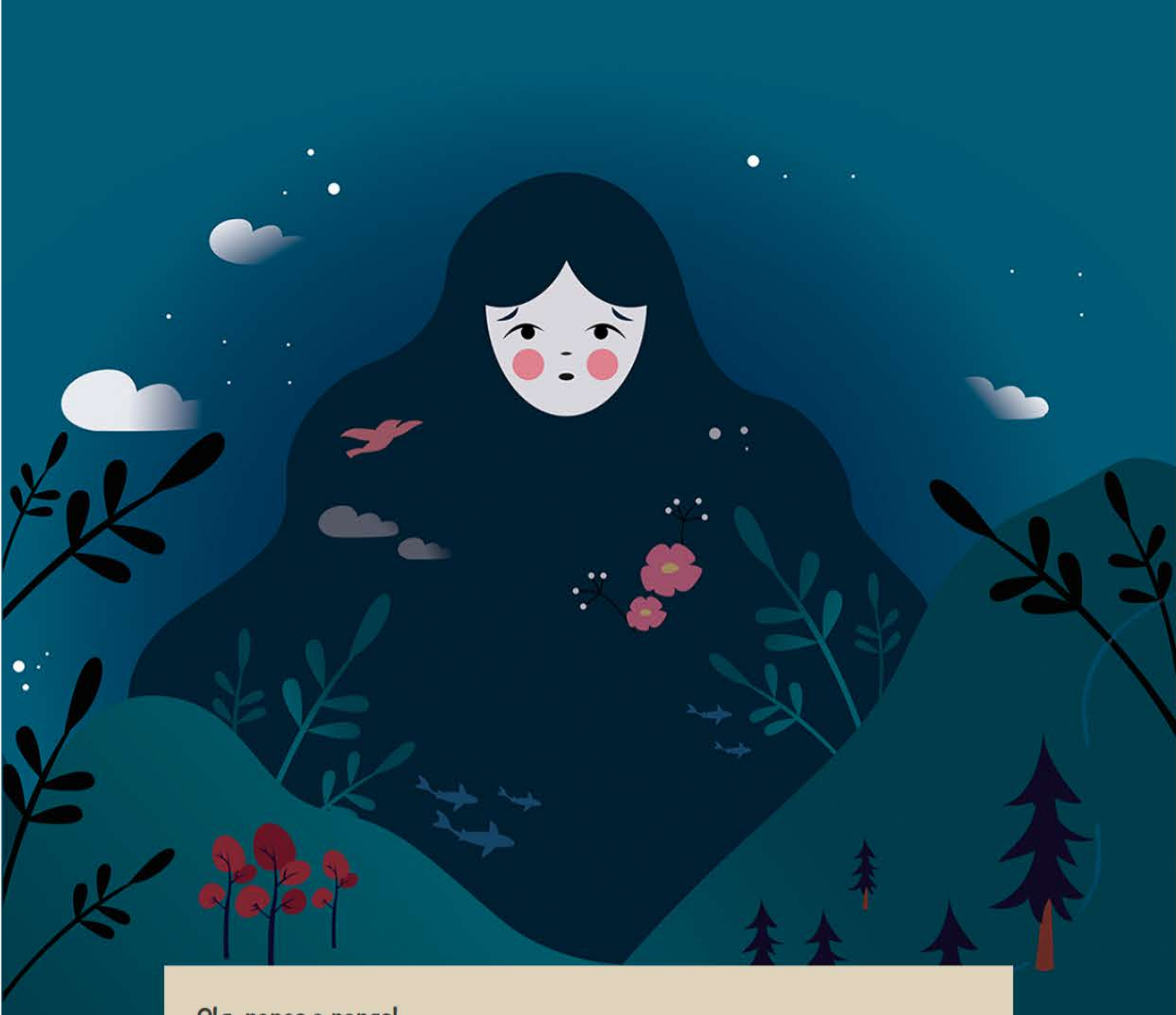

FASE PECHADA

FASE 1 (6 A 8 ANOS)

Ola, nenos e nenas!

Como estades? Perdoade, mais podedes dicirme onde estou? Viaxo tanto que agora mesmo non sei moi ben onde me encontro. Onde?... Non sei se sabedes que isto dos países, das cidades e das vilas está moi ben, mais inventástelo as persoas, os seres humanos. Para min é mellor que me digades, máis que o voso país, que montaña, que val ou que deserto tedes máis próximo, ou que mar, que río ou que lago, e así si me sitúo! Vós sabédelo? Talvez a vosa profesora vos poida dar unha axuda.

Que ben! Grazas por me situar un pouco máis! Agora xa teño máis claro onde estou, mais tamén me gustaría moito saber os vosos nomes e de que aula e escola sodes. Vaites! Se eu nin me presenteí! Mais é que, realmente, xa me coñecesdes. Direivos unha adiviña a ver se sabedes quen son. Estades preparadas?

"Estou por todos os lados, a miña voz é o son da auga, dos ríos e dos océanos, o meu corpo son as montañas, os vales e o de todos os seres vivos, e o meu tacto é o da chuva e do vento cando zoa, estou en todo o que nace, a ver se de verdade alguén me coñece".

Alguén acertou quen son? Son a natureza, a **Nai Terra**. Ao longo do tempo recibín moitos nomes. Pensade que teño 4.700 millóns de anos. Durante todo este tempo, nos diferentes territorios da miña xeografía me chamaron de formas distintas. Por exemplo: Rea, Cibeles, Umai, Gea, Ishtar ou Pachamama. Puidestes pronuncialos todos? Sabedes como é o meu nome ancestral no voso territorio? Poderíades descubri-lo?

Porén, aínda que sexa moi vella e moi importante, levo xa un tempo escribindo ás escolas de todo o mundo porque necesito que me dean unha axuda. Non me encontro ben, nenas e nenos. Estou doente. Sinto e vexo como as cousas necesarias para vivir están a ser destruídas, como os meus bosques desaparecen e os meus mares se enchen de plásticos, como o ar está cada día máis contaminado e como o xeo, tan importante para termos unha boa temperatura para vivir, está a se desfacer. É por iso que estou a tentar reunir todas as persoas que me queiran coidar e protexer porque eu, a Nai Terra, que son o voso lar, estou doente e, finalmente, talvez fiquedes sen casa. Queredes axudarme?

Para comezar, necesito que cubrades a vosa ficha. Así poderán vela o resto de nenos e nenas que tamén me están a axudar. Elas e eles son de moitas outras aulas e de moitas outras escolas, que teñen outros mares, ríos e montañas cerca, e desertos e lagos. Desta forma, coñecerédesvos todos.

MI PERFIL

Se vos parece ben, hoxe imos xogar a dicir as cousas que pensamos ou sentimos, as que nos pasaron pola mente sen pensar que deban ser as correctas e sen medo de se están ben ou non. Non hai ningunha resposta correcta.

Estades preparadas e preparados para comezar a xogar?

ACTIVIDADE 1

O barómetro

O que faremos neste xogo será decidir se estamos de acordo ou non co que vos vou preguntar. Se estiverdes de acordo, iredes correndo até esa parede, e se non estiverdes de acordo, iredes correndo até esoutra. Unha vez fagades a escolla, explicaredes por que estades nunha parede ou na outra. Imos alá!

POR EXEMPLO:

- Para estar ben necesito ter moitas cousas?
- Credes que todos os alimentos do mundo poden acabarse?
- Se cortarmos as árbores para obter madeira, acabaremos con todos os bosques?
- Gustaríame vivir nun lugar sen árbores, sen plantas e sen flores?
- A auga que bebemos non se acabará nunca e a podemos gastar como queiramos?
- Se eu teño moita "comida" e outra persoa ten menos, eu estou ben?
- Se me puxer doente, necesitarei ir ao médico e tomar as medicinas?
- Quero que todas as nenas e nenos do mundo poidan ir ao médico cando están doentes?
- Para estar ben necesito ter o amor da miña familia?
- Para estar ben necesito ter amigos?

Para finalizar, pensade novamente na primeira pregunta. Entre todos e todas podedes elaborar unha lista coas cousas que realmente necesitades e queredes na vosa vida. Escribide cada cousa nun papel de cor e introducide os papeis nunha caixa, a caixa dos "bos desexos para todos". Ademais, deberedes escribilos e colocalos nas conclusións.

BOS DESEXOS PARA TODOS

ENVIAR

Como foi? Gustouvos o de pensar bos desexos para todas as persoas? Pois isto é só o comezo.

ACTIVIDADE 2

Obtra de teatro

Gustaríame que compartisedes co voso grupo aquelas cousas que os gustan da natureza, isto é, de min. Mais agora –e isto me parece moi importante– deberían ser cousas da natureza que, ademais, tamén necesitedes para vivir ben.

Cando o teñades compartido, tentaredes escoller unha entre todas as que dixestes. Estou segura de que todas son moi bonitas, mais agora necesitamos só unha. Teredes que buscar o modo de escollela e que todo o mundo se sinta cómodo, cedendo un pouco e chegando a acordos.

Unha vez escollida, ensaiaredes co voso grupo para representala cunha imaxe que faredes cos vosos corpos. Por exemplo, se queremos representar o ceo, podemos facer que unha persoa do grupo sexa unha nube, outra a chuvia, outra un paxaro e alguén máis o sol. Ensiñaredes un pouco e despois representaredes a vosa imaxe, que tamén pode ter movemento se o necesitades, a todas as compañeiras e compañeiros, que tentarán adiviñar o que estades a representar. Lembra-de que deben ser elementos meus, da **Nai Terra**, e importantes para vivir. Causas que necesitamos para nos alimentarnos, nos abrigar, durmir, respirar ou gozar, e que se non tivermos estas necesidades cubertas, temos carencias e doenzas.

ACTIVIDADE OPCIONAL

Imaxe xeral

Que? Como foron esas obras de teatro? Credes que agora poderíades escoller unha entre todas as que representastes e facela novamente, mais cunha imaxe de toda a aula xunta, con todos os vosos corpos? E tirariádesvos unha fotografía para enviala ao resto das aulas e ver se adiviñan o que sodes?

O MURO

Queridos meus, estades a pasalo ben? Pasastes un bo momento facendo teatro? Adiviñastes todos os elementos da natureza que foron representados? Lembra-de que o noso obxectivo é aprender xogando. Espero que compartisedes, sentisedes e reflexionásedes cousas importantes e bonitas para vós.

Agora, gustaría de vos aprender un xogo moi divertido.

ACTIVIDADE OPCIONAL

En primeiro lugar, formamos un círculo e todas e todos pomos a palma da man dereita diante da persoa que temos ao noso lado dereito. Despois, pomos o dedo índice da man esquerda tocando no centro da palma da mano da compañeira que está á nosa esquerda.

Estades preparadas? Á de tres, deberedes apañar o dedo da persoa da dereita, cerrando a man, e deberedes liberarvos da man da persoa da vosa esquerda, que tentará apañar o voso dedo. Imos! Un, dous, tres!

Como foi? Apañáranvos o dedo? Escapastes? Ristes moito? Agora toca reflexionar un pouco... Para estar ben, necesito rir? Gustades de rir cos vosos amigos e amigas? Entón o riso tamén é importante para se sentir ben, e sempre é mellor rir con outra xente. É moito máis divertido. Non é?

Lembra-de facer un papelíño de cor coa palabra *risos* e colocalo na caixa de bos desexos para todos!

FASE PECHADA

FASE 2 (6 A 8 ANOS)

Ola novamente!

Como foi este tempo? Eu descansei e soñei moito. Lembrade que estou doente e que preciso de durmir moito. Vós tamén soñades? E recordades o que soñastes? Eu soñei árbores e flores e xente a rir e sendo feliz. Gustades do meu soño? Ademais de descansar e de soñar, vin as fichas de todas as escolas e aulas que me queredes axudar e coidar. Foi moi bonito. Vós tamén as vistes? Elas e eles son os vosos colegas! É bo coñecerelos.

Todos e todas estades a aprender xuntos cousas necesarias para ter un futuro feliz e cheo de natureza. Hoxe, ademais, vin acompañada. Quero presentarvos unha das persoas que loita para protexerme. Ela é Brenda Lorena Cabnal Hernández, do pobo orixinario maia k'iche' ou maia quiché.

Ola a todos e todas!

Podedes chamarme Brenda. Son de Guatemala. Ben, este é o nome con que agora coñecedes este territorio, mais antes as persoas que vivían nel, os pobos orixinarios da civilización maia k'iche', chamabámo-lo Quauhtemallan. Pronunciáste-lo ben? Este territorio está na América. Sabedes onde está a América? E Guatemala? Entón, necesitamos dun mapa! E un moi grande, porque faremos moitas cousas con el!

VER O MAPA

ACTIVIDADE 1

Entendendo ben o mapa-mural.

Todos e todas entendemos a información que puxemos no mapa? Para estardes seguros, a profesora axudaravos facendo algunhas preguntas. A ver quen sabe as respostas!

Vexo que hai cousas que son un pouco tristes: hai especies de animais e plantas que están a morrer; o ar que respiramos está sucio, contaminado; os océanos están cheos de lixo e de plásticos; etc. Creo que, se non comezarmos a coidar da Nai Terra, non se vai recuperar nunca.

Para ter un planeta saudábel e bonito onde vivir ben todos e todas, todo o mundo debe facer mudanzas. A ver que vos parece este vídeo que vos trouxen.

2 minutos

Aquatika - Cuento infantil con valores

Copiar en l...

ACTIVIDADE 2

Mares limpios

"Que pensades que se pode facer?" O conto finaliza con esta pregunta. Igual que na historia, debes facer unha asemblea e pensar entre todas e todos as cousas que fan adoecer a Nai Terra e o que se necesita para mudar esta situación. Despois, a vosa profesora escribirá na caixa de conclusións para lembralo máis adiante.

O QUE FAI ADOECER A NAI TERRA

ENVIAR

Agora necesito que olledes novamente o mapa e que reparedes principalmente nos pratos de comida. Xa sabemos que significan, mais é bo lembralo.

Moi ben! Xusto iso: que os alimentos non están ben distribuídos e hai algunhas persoas que teñen moitos e mesmo os deitan no lixo, mentres outras non teñen suficientes.

Para reflexionar sobre isto, faremos un xogo moi divertido.

ACTIVIDADE 3

As sementes

Distribuímos moitas sementes, legumes e pedras pola aula, onde previamente retiraremos as mesas. Formamos grupos en función do número de alumnos. Un grupo con só dúas alumnas, outro con cinco, outro con dez e as demais todas xuntas. Cada grupo entrará na sala de aula e collerá as cousas que queira do piso da sala, mais terán dez segundos para facelo e entrarán do grupo menos numeroso ao máis numeroso. Ao final, cando todos os grupos teñan entrado, explicaráselles que, para viviren dignamente, felizmente, con benestar, necesitan como mínimo **dez pedras, catro sementes ou catro legumes**. Entón mirarán cantas teñen, e cantas persoas non teñen suficientes cousas para vivir ben e cantas teñen demasiadas. Pódese reflexionar sobre a rapidez con que entraron buscar as pedras e as sementes sabendo que tiñan pouco tempo, e sobre se pensaron en deixar cousas para que as persoas que viñan detrás tamén tivesen bens para recoller ou se se esqueceron de facelo. Nesta dinámica pasan moitas cousas e moi diversas. Ás veces apañan cousas con moita ansiedade, arrasando con todo o que poden, e ás veces non. Con todo, ocorra o que ocorrer, serve para reflexionar sobre a interdependencia da Humanidade e sobre a responsabilidade do que cada un fai, xa que afecta o resto de persoas.

Como vos sentides cando vedes que a vós vos sobran bens para vivir e, en troca, ás persoas que tedes ao lado lles faltan? Credes que isto ocorre no mundo? O que poderíamos facer para mudalo?

Unha vez concluído o xogo, escribide no muro o que vos ocorreu xogando e como vos sentistes coa distribución dos obxectos.

O MURO

Entre tanto, eu xa debo volver á Guatemala. Foi un pracer coñecer-vos. Coidade moito da Nai Terra por min!

Condicions de Uso | Contacto

conectandomundos.org 2019/2020
Plataforma desenvolvida por Espais

CONECTANDO MUNDOS

FASE PECHADA

FASE 3 (6 A 8 ANOS)

Ola novamente!

Xa vexo que estades a traballar moito e que comezades a comprender a miña doenza. Puiden ollar os vosos mapas.

Vós vistes os do resto de grupos? A min gustáronme moito todos e mostreivos as miñas compañeiras e coidadoras. E unha delas mostrouse moi interesada en visitar esta aula! Preséntovola. Hoxe veño con Vandana Shiva, outra amiga que me axuda moitísimo. Ela tamén me coida e protexe.

Ola a todas e todos!

Son Vandana e veño da India. A **Nai Terra** faloume desta aula e mostroume o voso mapa. Sabedes onde se encontra o meu territorio, a India? Exacto! En Asia! Mais a min gústame moito viaxar e por iso quixen vir até aquí.

Ultimamente, tamén visitei outras cidades, países e persoas que se esqueceron de coidar a Nai Terra. Por iso, quería proporvos que, entre todas e todos, fagamos un xogo para recordar a importancia de coidala.

ACTIVIDAD 1

Se non coidarmos o mundo e os seus habitantes

Para facermos este xogo entre todas, vou pedirvos que pechedes os ollos mentres a profesora vos fala relaxadamente. Aquí é moi importante ser moi imaxinativo e escoitar con atención. Todo o mundo a punto? Pechade os ollos... un, dou e tres!

Agora que imaxinastes todo isto, como vos fai sentir imaxinardes vivir así? Indicade entre as caras que ten a vosa profesora a que mellor mostre o sentimento ou a emoción que sentides. Cada cal pode escoller unha diferente... Non hai ningunha resposta correcta.

DESCARGAR

ACTIVIDADE 2

Esculpimos sentimentos

Agora que dixemos como nos fai sentir, tentemos dicilo doutra forma. Xoguemos a facer estas sensacións co corpo. Todo o mundo recorda que sentimento tivo ao imaxinar este mundo sen árbores e cheo de lixo?

Primeiro, colocámonos por parellas. Despois, unha das persoas da parella será a escultora mentres que a outra será unha escultura. A escultura ficará quieta e se deixará modelar pola escultora. Por tanto, sóbelle os brazos, ou múdalle a cabeza ou as pernas de posición, ou a expresión da cara, a escultura seguirá as propostas de movemento que lle fai a persoa que a está a esculpir. Así, se eu son a escultora e estou moi anoxada, debo pór o corpo da miña compañeira de xeito que pareza anoxada. A escultura debe estar relaxada.

Preparadas? Comezamos!

Cando terminedes de esculpila, a persoa-escultura, ou toda a aula, debe adiviñar cal é o sentimento que se modelou no corpo.

Se quixerdes, a profesora poderá tirar algunhas fotografías das esculturas máis interesantes e emotivas e colocalas no muro. Así, as outras aulas poderán ver como expresades os vosos sentimentos co corpo.

O MURO

ACTIVIDADE 3

Necesitamos que pechedes novamente os ollos.

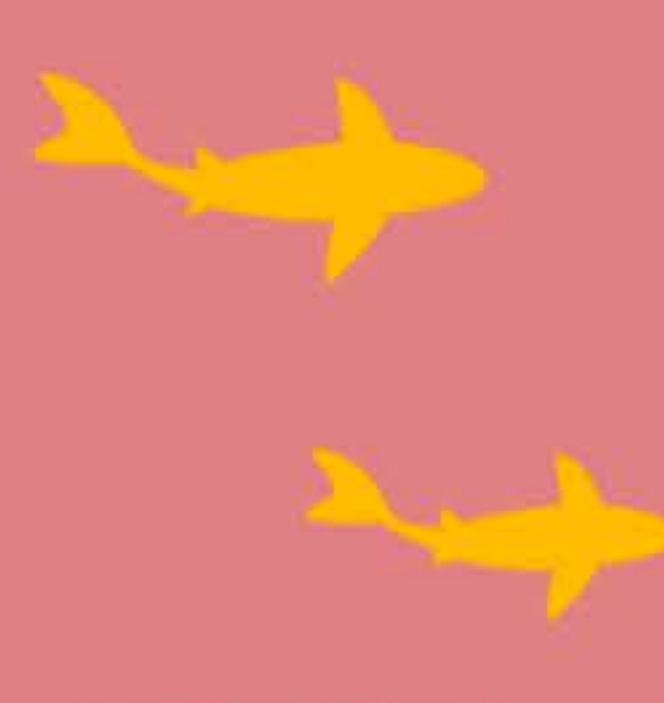
A vosa profesora contaravos unha historia. Só tedes que ser creativos e escoitar moi ben. Nesta ocasión, ides ver e sentir cousas diferentes. Todo o mundo relaxado?

Un, dou, tres! Ollos pechados!

ACTIVIDADE 4

Debuxando un mundo bonito

Agora que imaxinastes un mundo tan diferente, como vos fai sentir? Con certeza imaxinastes un lugar cheo de cor e de cousas bonitas. Gustaríavos debuxalo? Pois collede unha caixa de cores e pintade como queredes que sexa o lugar onde viviredes no futuro.

Despois, podeades colocar algúns debuxos no muro e así todo o mundo poderá velos.

O MURO

Cando toda a aula teña terminado, colocade todos os debuxos ao redor do mapa. Que vedes? Con certeza un mundo moi bonito, non é?

A vosa profesora fará un resumo de como vedes o voso futuro e lerao en voz alta.

O NOSO FUTURO

ENVIAR

FASE PECHADA

FASE 4 (6 A 8 ANOS)

Ola, nenas e nenos!

Como estivestes? eu estou contenta porque moitos nenos e nenas estades a descubrir que cousas me fan adoeecer e estades facendo parte da comunidade de persoas que me protexedes. Vistes os debuxos do resto das aulas? Parécense aos vosos debuxos? Todos me gustaron moito.

Oxalá o futuro sexa así!

ACTIVIDADE 1

Todo conectado

Porén, entre tanto, faremos outro xogo. Teño un fio de la que representará a rede da vida. Tamén teño unas tarxetas que nos dirán o elemento da natureza que ides ser. Algunhas seredes montañas, outras ríos, outras paxaros, etc. Agora, a profesora contaravos unha historia, e, cada vez que o voso personaxe se poña en contacto, estea dentro ou toque outro personaxe–elemento, achegarédesvos a el/ela e darédeslles o novelo de la, mais mantendo sempre o fio collido, e regresaredes ao voso lugar.

Comezamos?

"Vai un día moi agradábel. Na aba dunha montaña, hai unha árbore chea de follas. Óuve-se un ruído e vese un paxaro voando no ceo. Pousa na árbore tranquilamente para gozar do calor do sol. Mentres o paxaro está na árbore, chega unha labrega que traballou durante toda a mañá e ten moita sede. Ponse a beber auga do río que pasa por debaixo da árbore da montaña. Mentres a labrega bebe auga, o paxaro come un froito da árbore, mais cáelle un anaco sobre a cabeza da labrega, que olla para riba e ve o paxaro. Polo río descende unha pequena barca cun pescador que lava as mans na auga mentres saúda a labrega. Comeza a soprar unha brisa moi agradábel que descende pola aba da montaña, a través das pólas da árbore, e acaricia as plumas do paxaro. A brisa agradábel tamén despeitea a labrega. A brisa move levemente a barca e o pescador balancéase un pouco. A labrega e o paxaro déitanse a durmir a sesta ao calor do sol, que brilla no ceo".

Agora estades todas e todos conectadas co fio de la. Védelo? Así é como eu, a Nai Terra, estou conectada con todos os seres. E que ocorre se un elemento se baixa ou se move? Que todo o fio tamén se move. Queredes tentalo? Por exemplo, se a montaña se baixa, o fio da árbore se move? E que ocorre se se move o paxaro?

Isto tamén nos axuda a ver que as cousas que nós facemos afectan todos os seres que nos rodean.

Agora que comprendedes que todos –persoas, animais, océanos, plantas, ar, ríos e montañas– estamos conectados e dependemos os uns dos outros, podedes entender o importante que é que me protexades. Se o ar estivese contaminado, o paxaro e a labrega adoeecerán. Se o río secar, a labrega non poderá beber. Ademais, a árbore tamén secará e non haberá casa nin comida para o paxaro. Se na montaña vai moito calor, a brisa que baixe dela non refrescará o ambiente e ninguén poderá durmir a sesta.

Por tanto, o que vós facedes afecta os paxaros do ceo, os peixes do mar, as árbores do bosque e as persoas doutros puntos do mundo. E por iso debemos ser moi coidadosos.

Anímovos a ver este vídeo para saber como me podedes axudar.

ACTIVIDADE 2

Todos podemos coidar a Nai Terra

Propóñovos que, como fixo a nena do vídeo, faledes de que cousas facedes no día a día e, entre todas, pensemos cales son coidadosas coa Nai Terra e cales non. Hai moitas cousas que vós non podedes decidir por que as decide a vosa familia, mais agora que sabedes se somos coidadosas ou non co planeta podedes explicalo en casa e, cando vos toque decidir, podedes lembrarvos de min e escoller a opción máis coidadosa.

Podedes dicirme que cousas faredes para me coidar? Decidide cinco compromisos, que é o mesmo que promesas, e colocádeos no muro.

O MURO

ACTIVIDADE 3

A mudar o mapa

Agora que xa prometestes coidarme, chegou o momento de mudar o mundo. Que mundo? Pois o mapa do mundo que tedes. Ollade os países e continentes con fábricas, plásticos e árbores cortadas. Despois, ollade os debuxos que colocastes ao redor. Que hai que mudar para que o mapa se pareza máis aos vosos debuxos?

Chegou o momento de mudalo todo. Se queredes, podedes pôr flores sobre as fábricas, vilas bonitas sobre as minas, elefantes na África, peixes no mar, escolas, pratos con comida, osos brancos no polo norte... e así até mudar o mapa e facer que se pareza aos vosos debuxos.

Despois, cando sexa un mundo diferente, tirade unha foto e colocádea no blog para que todos os participantes de Conectando mundos poidan vela. Con certeza será unha obra mestra!

BLOG

E, xa para terminar, gustárame saber como vos sentistes durante estes momentos que compartimos. Podedes lembrar o que fixemos e o que aprendemos?

O QUE APRENDEMOS

Vaites! Cantas cousas!

ACTIVIDADE 4

Os paquetes

Agora, propóñovos xogar aos paquetes. Estades preparadas e preparados? Pómonos de pé e comezamos a andar, mais debedes estar súper atentas e atentos porque, cando diga "dúas", imos facer paquetes de dúas persoas con quen teñamos máis cerca e imos dicirlle que é o que máis nos gustou destas semanas e tamén o que menos.

Alá vamos!

Ben, chegou o momento de dicir "até breve!". Teño que marchar. Descansarei un pouco máis e despois continuarei a procurar persoas tan fabulosas coma vós, que me protexan e que me coiden. Foi un pracer coñecervos. Mais verémonos en breve!

Verémonos no Día da Terra!

Condicións de Uso | Contacto

conectandomundos.org 2019/2020

Plataforma desenvolvida por Espais

CONECTANDO MUNDOS

FASE 5 (6 A 8 ANOS)

Ben, amigos e amigas, as miñas visitas acabaron e agora os nosos camiños deben separarse. Coñecervos foi extraordinario. Mentres haxa persoas coma vós, terei esperanza, porque sei que sempre ides coidarme.

Aínda que nos separemos, verémonos novamente no **Día da Terra**, o 22 de abril. Ese día, reuniremonos aquelas persoas que queremos un mundo xusto e sustentábel, e celebraremos o noso compromiso e a nosa esperanza. Lembraide os vosos debuxos do futuro!

Necesito que o 22 de abril todas as aulas fagades unha cousa moi especial. Só vos dou unha idea: a **Árbore da Vida**. As árbores son un símbolo da natureza, e, por iso, moitas persoas protéxenas.

Por iso, gustárame que cada aula crease, como o fago eu, unha **Árbore da Vida**. Podedes pintalo, esculpilo, formalo co corpo, deseñalo por computador, debuxalo nunha parede, compolo con palabras, fotografalo mentres o abrazades, etc. Non importa se é un gran cacto rosa ou un salgueiro chorón de espaguetes. Cantas máis formas, máis especies, máis cores, máis tamaños consigamos entre todas e todos, mellor!

Despois, debes subilo ao muro cos hashtags **#Earthday** e **#Conectandomundos**. Porque facendo esta árbore axudádesme e prometedes coidarme moito e así todos verán as vosas promesas. Por iso dicimos que é un **Día de Acción Global**.

O MURO

E, se non queredes que sexa a vosa única acción, senón que desexades facer algo máis fantástico para mostrar o voso compromiso, podedes saír a un espazo natural e limpalo, facer unha protesta no voso centro recollendo o lixo, entre outras moitas cousas. Tamén podedes unirvos ao movemento estudiantil **Fridays for Future**, que posibelmente organice eventos de protesta nalgún espazo próximo de vós porque xa está por todo o mundo.

Agora debo marchar a descansar. Aínda que vós me protexedes, continuo doente e necesito que me coiden. Mais entre todos con certeza en breve estarei saudábel e poderei xogar novamente convosco.

Unha forte aperta.

Condicións de Uso | Contacto

conectandomundos.org 2019/2020
Plataforma desenvolvida por Espais

CONECTANDO MUNDOS